

N:o 157.

Ank. till Riksd. kansli den 17 maj 1906, kl. 4 e. m.

*Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen
angående godkännande af öfverenskommelse rörande ekono-
misk uppgörelse mellan Sverige och Norge i anledning af
unionens upplösning. (1:a U. A.)*

I en den 30 april 1906 till Riksdagen aflåten proposition (n:o 144) har Kungl. Maj:t, under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver utrikesdepartementsärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att godkänna den af Kungl. Maj:t den 23 nästlidne mars under förutsättning af Riksdagens samtycke biträdda öfverenskommelse angående ekonomisk uppgörelse mellan Sverige och Norge i anledning af unionens upplösning.

Departementschefen har beträffande denna fråga till återopade statsrådsprotokollet anfört följande:

»Vid underdånig föredragning den 23 nästlidne mars godkände Kungl. Maj:t för Sveriges del följande i samråd med den norska regeringen uppgjorda förslag till öfverenskommelse angående ekonomisk uppgörelse mellan Sverige och Norge i anledning af unionens upplösning:

Art. 1. Norge erlägger till Sverige den på första halfåret 1905 belöpande andelen af det i Sveriges och Norges gemensamma utrikesbudget för nämnda år upptagna norska anslaget till *kabinettskassan*, samt, af Norges anslag till kabinettskassans tillfälliga och oförutsedda utgifter samma

år, den på Norge belöpande andelen af de till svenska utrikesdepartementets tjänstemän och betjänte för första halfåret 1905 utbetalda *dyrtidstillägg*.

Art. 2. Norge erlägger till Sverige den på tiden 1 januari—31 oktober 1905 belöpande andelen af det i den gemensamma budgeten för nämnda år upptagna norska anslaget till *konsulskassan* samt dessutom Norges andel i följande utgifter för 1904, hvilka icke bestridts med anslaget för nämnda år, nämligen:

a) de verkliga *ämbetsutgifterna* vid konsulaten för hela år 1904; samt

b) de verkliga *kontorskostnadsersättningarna* med redovisningsskyldighet vid de lönade konsulaten under andra halfåret 1904.

Art. 3. Den konsulskassan tillfallande andel af de vid konsulaten under tiden 1 januari—31 oktober 1905 i norska ärenden erlagda expeditionsafgifter ingår till det svenska utrikesdepartementet för att, jämte Sveriges och Norges direkta anslag samt konsulskassans andel i expeditionsafgifterna i svenska ärenden för samma tid, användas till bestridande af utgifter i konsulära ärenden år 1905.

Art. 4. De *pensioner* och den *expektanslön*, som utgå till i gemensam diplomatisk eller konsulär tjänst förut anställda personer, skola utgöras af det land, hvars undersäte pensions- eller expektanslöntagaren för närvarande är. Utgår pension till änka efter sådan tjänsteman, utgöres pensionen af det land, hvars undersäte den aflidne vid dödstillfället var.

Denna bestämmelse tillämpas med afseende å de från kabinettskassan utgående pensioner från den 1 juli 1905 samt beträffande pensioner och expektanslön från konsulskassan från den 1 november 1905.

Art. 5. *Hemflyttningskostnaderna* för de förut i Sveriges och Norges tjänst i *Japan* och *Kina* anställde diplomatiska och konsulära tjänstemän, hvilka vid utnämning eller förordnande fått sig ersättning för berörda kostnader tillförsäkrad, bestridas:

i fråga om de tjänstemän, hvilka varit anställda i Japan med anledning af rysk-japanska kriget, af svenska utrikesdepartementet af anslagen för år 1905; och

i fråga om annan tjänsteman af det land, hvars undersäte tjänstemannen är.

Art. 6. a) Sverige tillöser sig Norges andel dels i de svenska *utrikesdepartementets lokal befintliga inventarier*, sådana föremål dock undantagna, till hvilkas anskaffande, efter hvad skäligen kan antagas, Norge icke bidragit, dels ock i de vid *beskickningarna i utlandet* befintliga för

gemensamma medel inköpta *inventarier*. Värderingen af ifrågavarande inventarier verkställes af sakkunniga personer och skall godkännas af de svenska och norska utrikesdepartementen;

b) De för gemensamma medel inköpta *inventarierna vid konsulatet* fördelas mellan Sverige och Norge utan föregående värdering på följande sätt:

<i>Sverige</i> erhåller inventarierna vid:	<i>Norge</i> erhåller inventarierna vid:
generalkonsulatet i Barcelona,	generalkonsulatet i Antwerpen,
» » Hamburg,	» » Archangel,
» » Helsingfors,	» » Genua,
» » Köpenhamn,	» » Havre,
» » London,	» » Kobe,
» » Lybeck,	» » Lissabon,
» » Quebec,	konsulatet i Bilbao,
» » Shanghai,	» » Leith,
konsulatet i Riga.	» » Newyork.

Art. 7. Den af den gemensamma konsulskassan år 1877 inköpta till år 1945 gällande besittningsrätten till konsulathuset i London, hvilket för närvarande innehafves af den svenske generalkonsuln därstädes, skall försäljas genom det svenska generalkonsulatets försorg. Köpebud skall, innan det antages, godkännas af de svenska och norska utrikesdepartementen. Köpeskillingen fördelas lika mellan Sverige och Norge.

För tiden från det norska generalkonsulatets afflyttning från konsulathuset och så länge Sveriges generalkonsulat är där inrymdt, skall Sverige till norska statskassan erlægga hyresersättning med belopp motsvarande 4 procent för år räknadt på Norges andel af den blifvande försäljningssumman. Under samma tid utgör Sverige kostnaderna för husets underhåll samt de å detsamma hvilande utgifter och onera.

Art. 8. Vid de konsulat, hvarest hyra för de af konsulatet förhyrda kontorslokaler bestridts med de konsulatet tillagda kontorskostnadsersättningar mot redovisningsskyldighet, skola hyresbeloppen för tiden från den 1 november 1905 utgöras af de båda rikena särskildt, hvarterdera riket för de kontorslokaler, som af dess konsulat efter nämnda dag disponerats.

Art. 9. Denna öfverenskommelse skall ratificeras.

Biträdandet af öfverenskommelsen ägde rum under förbehåll af att densamma jämväl af Riksdagen godkändes.

Öfverenskommelsen har förelagts det norska stortingets pröfning men ännu icke blifvit föremål för dess behandling.»

Under åberopande af hvad departementschefen i ärendet till statsrådsprotokollet vid föredragningen den 23 mars 1906 anfört, hemställde de-

partementschefen om aflåtande till Riksdagen af proposition i nu förevarande ämne.

Till nämnda statsrådsprotokoll hade departementschefen gjort följande uttalande:

»Unionens upplösning påkallar med nödvändighet en ekonomisk uppgörelse mellan Sverige och Norge. Denna fråga har dock icke af Riksdagen tillagts den vikt, att densamma borde göras till föremål för underhandling, innan Sverige erkände Norge såsom en från unionen med Sverige skild stat, hvadan frågan icke berördes vid de i Karlstad förda förhandlingarna. Sedermera hafva emellertid underhandlingar uti ifrågavarande syfte förts med den norska regeringen och ledt till det resultat, att för närvarande föreligger ett i samråd uppgjort förslag till sådan uppgörelse. Jag anhåller nu att få inför Kungl. Maj:t anmäla detta förslag äfvensom att i korthet få angifva hufvuddragen af detsamma.

Beträffande anslagen å kabinettskassan har föreslagits, att Norge skulle till Sverige erlägga den på första halfåret 1905 belöpande andelen af det i den gemensamma utrikesbudgeten för år 1905 upptagna norska anslaget till nämnda kassa. Vid utgången af juni månad 1905 hade alla förutvarande i den gemensamma diplomatiens tjänst anställde norrmän frivilligt eller på anmodan lämnat densamma med undantag af en enda tjänsteman, som emellertid sedermera förvärfvat svensk medborgarrätt. Ej heller kunna efter denna tid de svenska tjänstemännen inom utrikesdepartementet och vid beskickningarna sägas hafva varit sysselsatta med handläggandet af politiska angelägenheter, som enbart rört Norge. Vid sådant förhållande har jag icke ansett mig böra framställa anspråk på ytterligare bidrag till kabinettskassan.

Hvad åter angår konsulskassan skulle enligt förslaget Norges bidragskyldighet till densamma först upphöra med utgången af oktober månad 1905. Under hela sommaren 1905 voro fortfarande norske män anställda i den gemensamma konsulskåren, hvilken äfven i viss mån tillvaratog vården om Norges konsulära ärenden. På grund häraf synes äfven bidrag till denna kassa böra från norsk sida fortfarande under nämnda tid utgå. Likaledes bör äfven den konsulskassan tillfallande andelen af de vid konsulaten under samma tid i norska ärenden erlagda expeditiönsafgifter ingå till det svenska utrikesdepartementet.

Det torde i detta sammanhang böra påpekas, att något bidrag från Norge till den gemensamma utrikesbudgeten efter den 1 april 1905 icke från norsk sida beviljats, ehuru väl norska regeringen förskottsvis utbetalt det på kvartalet 1 april—30 juni belöpande belopp.

Uti Sveriges och Norges gemensamma utrikesbudget förekom årligen å konsulskassan under hufvudrubriken skrifnmaterialier, expenser och extra utgifter ett anslag för ämbetsutgifter vid konsulaten. Dessa ämbetsutgifter, hvilka icke godtgjordes vederbörande konsulerr förrän efter utgången af det år, för hvilket anslaget beviljades, redovisades ej heller i konsulskassans räkenskap för samma år, utan uti det näst därpåföljande årets räkenskap. Sålunda ersattes 1904 års ämbetsutgifter icke af det i nämnda års budget till ämbetsutgifter upptagna anslag, hvilket användes till bestridande af ämbetsutgifter vid konsulaten under år 1903, utan först under loppet af år 1905; och komma de att redovisas i konsulskassans ännu icke afslutande räkenskap för detta senare år.

Då nu Norge enligt det uppgjorda förslaget skall betala den på tiden 1 januari—31 oktober 1905 belöpande andelen af det i den gemensamma budgeten för nämnda år upptagna norska anslaget till konsulskassan, ingår däri anslaget för ämbetsutgifter vid konsulaten för samma tid. Däremot finnes, på sätt af ofvan lämnade redogörelse framgår, icke något norskt anslag till bestridande af ämbetsutgifterna under år 1904. Det har därför föreslagits, att Norge utöfver anslaget till konsulskassan för tiden 1 januari—31 oktober 1905 vidare skall till utrikesdepartementet inbetala sin andel af det verkliga beloppet af ämbetsutgifterna vid konsulaten under år 1904.

På samma sätt förhåller det sig med kontorskostnadsersättningarna mot redovisningsskyldighet vid de lönade konsulaten allenast med den skillnad, att det icke är ersättningarna för hela kalenderåret utan endast för den senare hälften af detsamma, som icke gäldas af anslaget för det löpande året utan i stället först redovisas i konsulskassans räkenskaper för det påföljande året. På grund häraf har föreslagits, att Norge skall till utrikesdepartementet särskildt inbetala jämväl sin andel af de verkliga kontorskostnadsersättningarna mot redovisningsskyldighet vid de lönade konsulaten för senare halfåret af 1904.

Beträffande de pensioner, hvilka utgöras till i gemensam diplomatisk eller konsulär tjänst förut anställda personer har tillämpats den grundsatsen, att hvarje land för framtiden öfvertager utgörande af pensioner till dess undersåtar. Liknande grundsats är äfven föreslagen i fråga om pensioner till ånkor efter sådana tjänstemän.

I förslaget till öfverenskommelse äro äfven intagna bestämmelser angående gäldandet af hemflyttningkostnaderna för förut i Sveriges och Norges tjänst i Kina och Japan anställda diplomatiska och konsulära tjänstemän, hvilka vid utnämning eller förordnande fått sig ersättning härför tillförsäkrad. Af bemälda tjänstemän hafva två varit anställda i

Japan med anledning af det rysk-japanska kriget. Då detta i verkligheten upphörde under sommaren 1905, om än det officiella fredsslutet icke ägde rum förrän i september samma år, och Norge enligt öfverenskommelsen skulle komma att erlægga den på Norge belöpande andelen af nämnda års anslag till kabinettskassan för hela första halfåret och till konsulskassan för tiden 1 januari till 31 oktober, har ansetts med billighet öfverensstämmande, att kostnaderna för nämnda tjänstemäns hemflyttning bestridas af utrikesdepartementet medelst anslagen för 1905.

Beträffande öfriga till förevarande kategori hörande tjänstemän, hvilka innehåft eller på förordnande bestridt på stat uppförda befattningar, föreslås, att kostnaderna gäldas af det land, hvars undersåte tjänstemannen är. Af sistnämnda tjänstemän är *en* svensk och *två* norrmän.

I förslaget upptagas vidare bestämmelser, som afse upplösningen af hittills bestående gemensam äganderätt till vissa i utrikesdepartementet samt vid beskickningarna och konsulaten befintliga inventarier. Dessa bestämmelser lära i allmänhet icke tarfva någon närmare utveckling. Det torde vara tillräckligt att påpeka, att vid fördelningen af de vid konsulaten befintliga inventarier, hvilka inköpts för gemensamma medel, i allmänhet följts den grundsats, att ett hvart land behölle inventarierna vid de konsulat, där konsulsbefattningen senast bekläds af dess undersåte. Värdet af såväl dessa som vid beskickningen befintliga för gemensamma medel inköpta inventarier uppgå endast till obetydliga belopp.

De beskickningshus, som å vissa platser utomlands stå till beskickningschefernas förfogande, tillhöra samtliga Sverige ensamt, hvarför någon öfverenskommelse härvidlag icke behöft träffas. Däremot hafva Sverige och Norge gemensamt förvärfvat besittningsrätten å viss tid till ett konsulat-hus i London. För närvarande är allenast Sveriges generalkonsulat därstädes inrymdt. Omedelbart efter unionens upplösning afflyttade nämligen det norska konsulatet därifrån. Huset synes böra försäljas och köpeskillingen lika fördelas mellan de båda länderna, hvarjämte det bör tillkomma Sverige att för den tid, vårt land ensamt drager nytta af huset, till Norge utgifva viss hyresersättning, hvilken lämpligen ansetts böra bestämmas till 4 procent å Norges andel af den blifvande köpeskillingen.

Slutligen afser art. 8 i förslaget att reglera utgörandet af den hyreskostnad, som för tiden efter den 1 november 1905 belöper å vissa gemensamt förhyrda kontorslokaler vid konsulaten. Såsom rimligt är, skall kostnaden härför utgöras af hvartdera riket för de lokaler, som af dess konsulat disponeras.

Förslaget är afsedt att ratificeras. Jag anser nämligen, att det samma för att vinna slutlig stadfästelse bör underställas Riksdagens godkännande. Det är dock, under förutsättning att förslaget skulle af Kungl.

Maj:t godkännas, icke min afsikt att föreslå dess omedelbara framläggande för Riksdagen, utan synes härmed lämpligen böra anstå, till dess frågan om den slutliga pröfningen af utgifterna å tredje hufvudtiteln varder innevarande Riksdag förelagd. I detta sammanhang tillåter jag mig erinra, hurusom Kungl. Maj:t i den till Riksdagen i år aflåtna statsverkspropositionen föreslagit Riksdagen att till bestridande af en del af den på Norge belöpande andelen af kabinets- och konsulskassornas utgifter år 1905 bland de extra anslagen för 1907 upptaga ett förslagsvis beräknadt belopp af 300,000 kronor. På sätt jag anförde vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t den 13 sistlidne januari kommer tydligen på storleken af det belopp, som för nu berörda ändamål behöfves, att äfven inverka utgången af de nu afslutade underhandlingarna med Norge. Det synes mig således lämpligt, att ifrågavarande öfverenskommelse underställes Riksdagens pröfning först samtidigt med föreläggandet af proposition angående reglerande af utgifterna å tredje hufvudtiteln.

Efter hvad jag inhämtat, läser äfven den norska regeringen, hvilken för Norges del redan godkänt ifrågavarande förslag till öfverenskommelse, underställa detsamma Stortingets pröfning.»

Efter att härefter hafva uppläst ifrågavarande förslag hade departementschefen vidare yttrat:

»Emot detta i samråd uppgjorda och af den norska regeringen redan godkända förslag har jag icke någon erinran att framställa. Jag får således i underdånighet hemställa, att förslaget måtte af Kungl. Maj:t godkännas för Sveriges del, under förbehåll af ratificering, sedan Riksdagen härtill gifvit sitt samtycke.»

Enligt utskottet från utrikesdepartementet tillhandakommet meddelande har norska Stortinget den 4 maj 1906 enhälligt godkänt ifrågavarande öfverenskommelse mellan Sverige och Norge.

Utskottet får hemställa,

att Riksdagen må godkänna den af Kungl. Maj:t den 23 sistlidne mars biträdda öfverenskommelse angående ekonomisk uppgörelse mellan Sverige och Norge i anledning af unionens upplösning.

Stockholm den 17 maj 1906.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.

Herr *L. Eriksson* har begärt få antecknad, att han icke deltagit i förestående ärendes behandling inom utskottet.